

«Αυτοί δεν είναι σαν εμάς»: αναπαραστάσεις των παιδιών για τους επιστήμονες και τη δραστηριότητά τους

Βασιλεία Χρηστίδου

Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης,
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η έρευνα για την εικόνα των επιστημόνων, όπως την αποδίδουν στα σχέδιά τους τα παιδιά, μετρά ήδη αρκετές δεκαετίες διεθνώς, παραμένοντας στις μέρες μας επίκαιρη. Η σχετική ερευνητική περιοχή έχει αναδείξει την ύπαρξη μιας στερεότυπης εικόνας για τους επιστήμονες και τη δραστηριότητά τους, που αρχίζει να αναδύεται στα σχέδια των παιδιών από μικρή ηλικία και τείνει να ενισχύεται καθώς αυτά μεγαλώνουν. Η στερεότυπη αυτή εικόνα συνδέεται με τη διαμόρφωση των ενδιαφερόντων, των στάσεων και των προσδοκιών των παιδιών αναφορικά με τις φυσικές επιστήμες και των επιλογών σπουδών και καριέρας σε μεγαλύτερες ηλικίες, καθώς αντανακλά τη γενικευμένη πεποίθηση ότι «ο επιστήμονας δεν είναι κάποιος σαν εμάς». Επιπλέον, η ύπαρξή της αναδεικνύει σημαντικούς περιορισμούς στην κατανόηση όψεων της φύσης της επιστήμης από μέρους των παιδιών. Η εισήγηση θα εστιάσει σε έρευνες της τελευταίας δεκαετίας που πραγματοποιήθηκαν στη χώρα μας και ανέδειξαν την ύπαρξη τέτοιων στερεότυπων εικόνων ανάμεσα στους Έλληνες μαθητές και μαθήτριες, οι οποίες αρχίζουν να αναδύονται ήδη από την προσχολική ηλικία. Θα παρουσιαστούν οι πρόσφατες τάσεις σε επίπεδο θεωρητικού και μεθοδολογικού προβληματισμού. Θα συζητηθούν τα κεντρικά χαρακτηριστικά της στερεότυπης εικόνας για τους επιστήμονες, όπως αυτά ανιχνεύονται μέσω συγκεκριμένων γραφικών δεικτών στα σχέδια των παιδιών, αλλά και από συμπληρωματικά ερευνητικά εργαλεία. Θα συζητηθεί η σημασία της υπέρβασης τέτοιων στερεοτύπων και θα σκιαγραφηθούν γενικές κατευθύνσεις και προτάσεις για τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών προκειμένου να προωθηθεί μια ακριβέστερη και πιο προσιτή εικόνα για την επιστήμη και τους ανθρώπους της.